

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД
«ІНТЕГРАЛЬНИЙ ДОВГОСТРОКОВИЙ
КРЕДИТНИЙ РЕЙТИНГ БАНКІВСЬКОЇ
СИСТЕМИ УКРАЇНИ:
ІІІ КВАРТАЛ 2014 РОКУ»

ЗМІСТ

РЕЗЮМЕ	4
1. Інтерпретація значень ІДКР банківської системи України	5
1.1. ІДКР I групи банків	6
1.2. ІДКР II групи банків	6
1.3. ІДКР III групи банків	6
1.4. ІДКР IV групи банків	6
1.5. Фактори впливу	7
2. Загальний огляд активів банківської системи України	9
3. Загальний огляд кредитних рейтингів українських банків	10
ДОДАТКИ	12

РЕЗЮМЕ

		01.04.2013	01.07.2013	01.10.2013	01.01.2014	01.04.2014	01.07.2014	01.10.2014
Кредитні рейтинги інвестиційної категорії	uaAAA +							
	uaAAA -							
	uaAA +							
	uaAA -							
	uaA +							
Кредитні рейтинги спекулятивної категорії	uaA -	БСУ	БСУ					
	uaBBB +				БСУ		БСУ	БСУ
	uaBBB -			БСУ		БСУ	БСУ	БСУ
	uaBB +							
	uaBB -							
Кредитні рейтинги спекулятивної категорії	uaB +							
	uaB -							
	uaCCC +							
	uaCCC -							
	uaCC +							
	uaCC -							
	uaC +							
uaC -								

НРА «Рюрік» на основі публічних даних уповноважених НКЦПФР національних та визнаних НКЦПФР міжнародних рейтингових агентств, а також офіційних статистичних даних НБУ визначило інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг (ІДКР) банківської системи України та груп банків відповідно до класифікації НБУ за підсумками III кварталу 2014 року.

У результаті розрахунків, здійснених відповідно до авторської методики НРА «Рюрік»¹, значення ІДКР банківської системи України у бальному вимірі належить проміжку [15,25; 17,30] та складає **16,51**. При переведенні в Національну рейтингову шкалу²:

значення 15,25 відповідає рівню рейтингу uaBB+;

значення 16,51 – рівню рейтингу uaBBB;

значення 17,30 – рівню рейтингу uaBBB.

Таким чином, інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України знаходиться на рівні **uaBBB** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР банківської системи України знаходиться на рівні **uaBB+** спекулятивної категорії, максимально можливий ІДКР банківської системи України – на рівні **uaBBB** інвестиційної категорії.

¹ див. Додаток 1

² див. Додаток 3

1. Інтерпретація значень ІДКР банківської системи України

Результати розрахунків для визначення ІДКР банківської системи України наведено на рис. 1.1 та в Додатку 4.

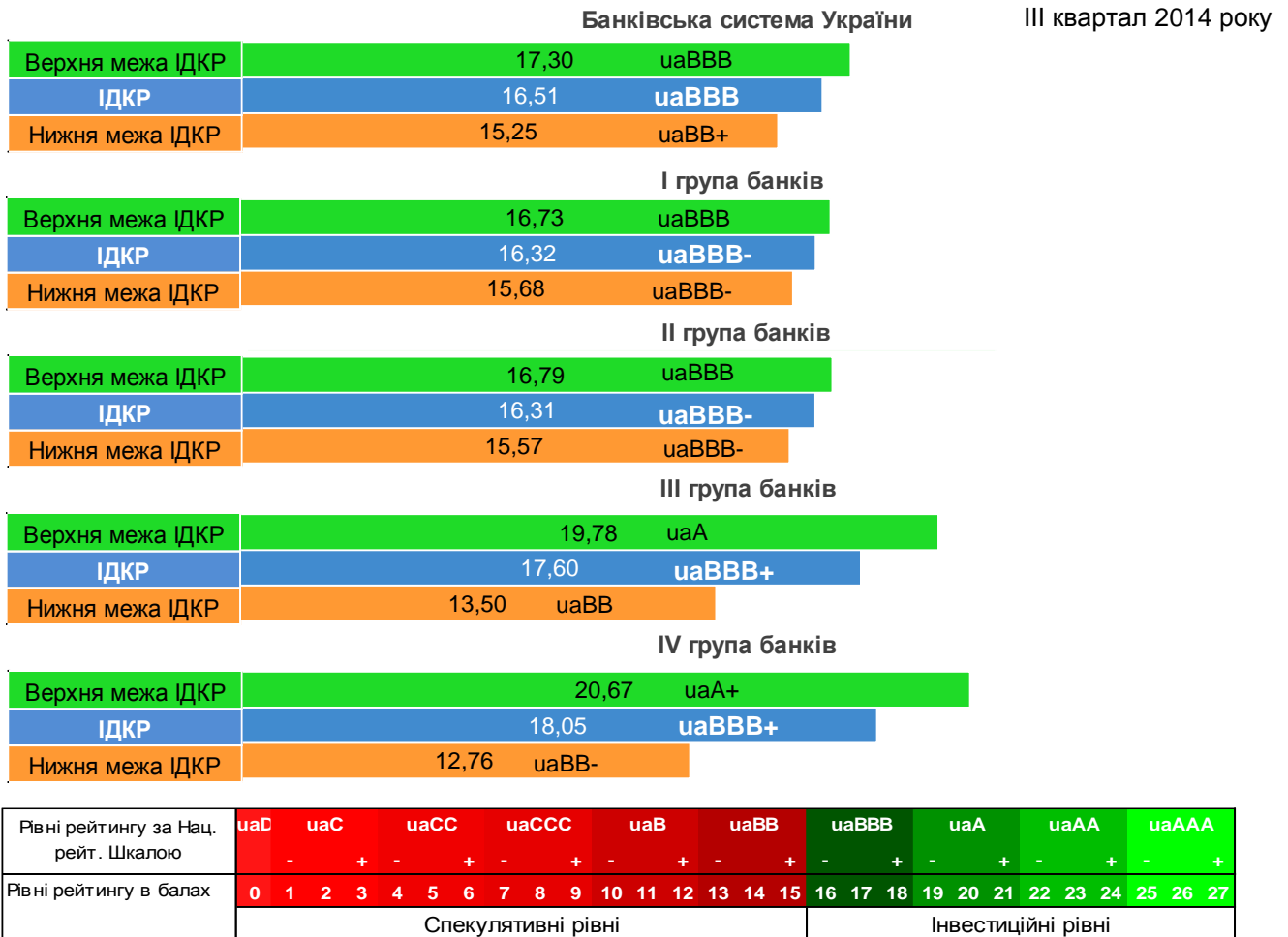

Рис. 1.1. Результати розрахунків для визначення ІДКР БСУ, станом на 01.10.2014 р.

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+/-» вказує на проміжний рівень рейтингу відносно основних рівнів.

Найбільше (21,48% від загальної кількості) довгострокових кредитних рейтингів, присвоєних українським банкам уповноваженими національними та визнаними міжнародними рейтинговими агентствами, відповідає значенню **17** балів. Таким чином, **модальне значення** довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України складає **17** балів, що відповідає кредитному рейтингу рівня **uaBBB**. Разом із тим, якщо припустити, що більшість із 55 банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів, зацікавлені в отриманні рейтингу лише на рівні інвестиційної категорії, проте не замовляють послуги рейтингування у зв'язку з розумінням низького рівня власної надійності, то можна стверджувати, що, у разі присвоєння кредитних рейтингів цим банкам, значення інтегрального показника найбільш імовірно зміститься в нижню частину інтервалу.

Для кращого розуміння факторів, які впливають на загальний рівень кредитоспроможності банківської системи України, доцільно визначити інтегральні довгострокові кредитні рейтинги за I-IV групами банків відповідно до класифікації НБУ.

1.1. ІДКР I групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР I групи банків наведено в Додатку 5.

Значення ІДКР I групи банків у бальному вимірі належить проміжку [15,68; 16,73] та складає 16,32. При переведенні в Національну рейтингову шкалу (НРШ):

- значення 15,68 відповідає рівню рейтингу uaBBB–;
- значення 16,32 – рівню рейтингу uaBBB–;
- значення 16,73 – рівню рейтингу uaBBB.

Таким чином, *ІДКР I групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB–** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР I групи банків знаходиться на рівні uaBBB– інвестиційної категорії, максимально можливий ІДКР I групи банків – на рівні uaBBB інвестиційної категорії.

1.2. ІДКР II групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР II групи банків наведено в Додатку 6.

Значення ІДКР II групи банків у бальному вимірі належить проміжку [15,57; 16,79] та складає 16,31. При переведенні в НРШ:

- значення 15,57 відповідає рівню рейтингу uaBBB–;
- значення 16,31 – рівню рейтингу uaBBB–;
- значення 16,79 – рівню рейтингу uaBBB.

Таким чином, *ІДКР II групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB–** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР II групи банків знаходиться на рівні uaBBB– інвестиційної категорії, максимально можливий ІДКР II групи банків – на рівні uaBBB інвестиційної категорії.

1.3. ІДКР III групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР III групи банків наведено в Додатку 7.

Значення ІДКР III групи банків у бальному вимірі належить проміжку [13,50; 19,78] та складає 17,60. При переведенні в НРШ:

- значення 13,50 відповідає рівню рейтингу uaBB;
- значення 17,60 – рівню рейтингу uaBBB+;
- значення 19,78 – рівню рейтингу uaA.

Таким чином, *ІДКР III групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB+** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР III групи банків знаходиться на рівні uaBB спекулятивної категорії, максимально можливий ІДКР III групи банків – на рівні uaA інвестиційної категорії.

1.4. ІДКР IV групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР IV групи банків наведено в Додатку 8.

Значення ІДКР IV групи банків у бальному вимірі належить проміжку [12,76; 20,67] та складає 18,05. При переведенні в НРШ:

- значення 12,76 відповідає рівню рейтингу uaBB–;
- значення 18,05 – рівню рейтингу uaBBB+;
- значення 20,67 – рівню рейтингу uaA+.

Таким чином, *ІДКР IV групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB+** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР IV групи банків знаходиться на рівні uaBB– спекулятивної категорії, максимально можливий ІДКР IV групи банків – на рівні uaA+ інвестиційної категорії.

1.5. Фактори впливу

Як показує попередній досвід, рівень ІДКР за групами банків підвищується прямо пропорційно до обсягу активів банків, які формують відповідну групу. При цьому протягом 2013 року та 9 місяців 2014 року спостерігалась протилежна тенденція, що пояснюється діями міжнародних РА:

- 25 вересня 2013 року міжнародне агентство *Moody's* знизило довгострокові кредитні рейтинги за національною шкалою 12 українських банків, що входять переважно до I групи, у зв'язку зі зниженням рейтингу державних облігацій України.
- 05 лютого 2014 року агентство *Moody's* знизило кредитні рейтинги за національною шкалою ПАТ «ПУМБ» та ПАТ «Ощадбанк» з *uaBB-* до *uaB-*.
- 25 лютого 2014 року агентство *Standard & Poor's* знизило кредитний рейтинг Альфа-Банку з *uaBB-* до *uaCCC*.
- 09 квітня 2014 року агентство *Moody's* знизило кредитні рейтинги 6 вітчизняних банківських установ до *uaCCC-*, ще двох установ – до *uaB-*.

Враховуючи, що обсяг активів банків I групи станом на 01.10.2014 р. складає близько 70% від загального обсягу активів БСУ, ступінь впливу даної групи на її загальну кредитоспроможність є найвищим. Підвищенню ІДКР БСУ в III кварталі 2014 року сприяло суттєве зростання обсягу активів Укрексімбанку (зі 111,13 млрд. грн. до 131,53 млрд. грн.), який належить до I групи за класифікацією НБУ та станом на 01.10.2014 р. займає друге місце в системі за обсягом активів. При цьому рейтинг вказаної банківської установи підтримується міжнародним РА *Fitch Ratings* на рівні *uaAA-* інвестиційної категорії.

Протягом 9 місяців 2014 року кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг позичальника, зменшилась зі 117 до 113 установ. Крім того, за даними на дату написання огляду, протягом 2014 року до 32 українських банків було запроваджено тимчасову адміністрацію (ТА). ТА наразі працює переважно в банках IV групи. Разом із тим, до категорії неплатоспроможних було віднесено такі великі банки II групи, як Брокбізнесбанк, ВіЕйБі Банк та Форум.

Основними передумовами для запровадження ТА було зниження рівня платоспроможності банківських установ, зміни в політичному керівництві країни, а також розширення переліку критеріїв віднесення банку до категорії неплатоспроможних. Так, відповідно до останніх змін в ЗУ «Про банки і банківську діяльність», НБУ може визнати банк неплатоспроможним у разі системного порушення банком законодавства, що регулює питання запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму. Таким чином, розширення повноважень НБУ та останні дії ФГВФО щодо запровадження ТА в банки IV групи, які не мали проблем з ліквідністю, роблять дефолти банківських установ слабкопрогнозованими.

Така ситуація призвела до того, що кредитні рейтинги близько 1/3 банків на момент запровадження в них ТА підтримувались на рівнях інвестиційної категорії. У портфелі НРА «Рюрік» такими банками були Реалбанк, Меліор Банк та ІнтерКредитБанк. На думку Агентства, у випадку з Реалбанком вирішальну роль відіграла зміна політичної формації в країні та керівництва регуляторних органів. Меліор Банк та ІнтерКредитБанк, в свою чергу, офіційно були визнані неплатоспроможними у зв'язку проведенням ризикових операцій та порушенням законодавства з питань фінансового моніторингу. При цьому з точки зору фінансових показників у Агентства не було підстав для перегляду рівня рейтингу вказаних банківських установ.

За рештою банків у портфелі НРА «Рюрік», в які протягом 2014 року було запроваджено ТА, інформування ринку про зниження кредитоспроможності шляхом зниження рівня рейтингу до спекулятивної категорії або його призупинення відбувалось в середньому за 83 дні до запровадження ТА. Це є найкращим показником превентивного реагування на потенційний дефолт серед усіх уповноважених національних РА.

НРА «Рюрік» має істотні підстави вважати, що вибірка для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи є репрезентативною. Вплив банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів, на даний показник є несуттєвим, оскільки сукупний обсяг активів банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника, складає менше 8%. При цьому спостерігається незначне, проте стабільне збільшення частки активів банків, яким присвоєно довгостроковий кредитний рейтинг, що у подальшому сприятиме підвищенню точності оцінки інтегрального показника.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України не є абсолютною мірою кредитного ризику, а лише середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків, які формують дану систему.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України визначається за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери «иа» у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику країни та призначена для використання на внутрішньому фінансовому ринку України.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України може бути змінений, призупинений чи відкликаний у випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які Агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України НРА «Рюрік» використовує публічну інформацію та власні бази даних. НРА «Рюрік» особисто не проводить аудиту чи інших перевірок інформації і може, в разі потреби, покладатися на дані, що перебувають в публічному доступі. Рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.

В жодному разі визначений інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування банків, які формують банківську систему України, чи купівлі або продажу їх цінних паперів. НРА «Рюрік» не виступає гарантом та не несе відповідальність за жодними борговими зобов'язаннями об'єкта рейтингування.

2. Загальний огляд активів банківської системи України

Протягом 9 місяців 2014 року чисті активи банківської системи України збільшились лише на 2,91% (32 799 млн. грн.) та станом на 01.10.2014 р. склали 1 310,9 млрд. грн., що, в свою чергу, обумовлено складною економіко-політичною ситуацією в Україні, яка стримує розвиток банківського бізнесу.

Варто зазначити, що незважаючи на ліквідацію ряду банківських установ та значний відтік клієнтських коштів, зростання активів відбувалось внаслідок стрімкої девальвації національної валюти, що також відобразилось на суттєвому збільшенні залишків валютних активів. Станом на 01 жовтня 2014 року частка валютних активів в сукупних активах складала 40,94%, в той час як 01 січня 2014 року – 36,81%.

Станом на початок жовтня 2014 року, значення валютного курсу UAH / USD становило 1 295,5 грн. / 100 дол. США., в той час, як протягом січня поточного року курс залишався незмінним на рівні 799,30 грн. / 100 дол. США.

Протягом 9 місяців 2014 року обсяг коштів, інвестованих в цінні папери збільшився на 34,78 млрд. грн., що певною мірою може обумовлено збільшенням номінальної вартості валютних ОВДП внаслідок значної девальвації національної валюти. Незважаючи на деяке зменшення протягом вересня, обсяг інвестованих коштів банками в ОВДП залишається значним та станом на 01 жовтня 2014 року складає 86,06 млрд. грн. Варто зазначити, що одними з ключових держателів ОВДП є державні банківські установи.

Значний відтік строкового ресурсу з початку року вкрай негативно вплинув на ліквідність та платоспроможність банківської системи. Протягом 9 місяців 2014 року обсяг високоліквідних активів зменшився на 16,89% (23,36 млрд. грн.) та станом на 01 жовтня 2014 року складає 138,35 млрд. грн. та був представлений наступним чином: готівкові кошти та банківські метали – 21,34%, кошти в НБУ – 28,0% та коррахунки в інших банках – 50,66%.

Протягом 9 місяців 2014 року обсяг клієнтського кредитного портфеля збільшився на 8,68% та станом на 01 жовтня 2014 року складає 982,13 млрд. грн. Причиною вагомого нарощення кредитного портфеля є значна девальвація національної валюти, що, в свою чергу, відобразилась на відносному збільшенні кредитних залишків в гривневому еквіваленті.

Розподіл активів банківської системи України станом на 01.10.2014 р. наведено на рис. 2.1. Частка активів банків, які входять до I групи, складала 69,77%; частка банків II групи – 14,54%, частка активів III групи банків – 6,41%; частка банків IV групи – 9,28%.

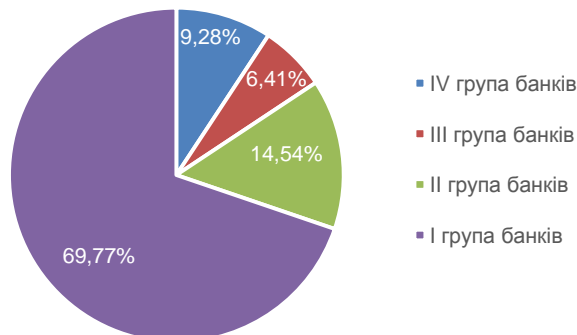

Рис. 2.1. Розподіл активів БСУ за групами банків

Відповідно до Рішення НБУ від 20.12.2013 р. №975 «Про розподіл банків на групи», до I групи належать банки, активи яких складають більше 21 000 млн. грн. (15 банків), до II групи – банки, активи яких складають більше 6 000 млн. грн. (20 банків), до III групи – банки, активи яких складають більше 3 000 млн. грн. (23 банки), до IV групи – банки, активи яких складають менше 3 000 млн. грн. (123 банки).

3. Загальний огляд кредитних рейтингів українських банків

На кінець 9 місяців 2014 року банківська система України налічувала 168 банківських установ, які мають ліцензію НБУ на здійснення банківських операцій (АТ «РОДОВІД БАНК» має ліцензію санаційного банку).

Серед 166 банків України, які подали фінансову звітність до НБУ, більше 2/3 банків (111 банків або 66,87% від загальної кількості) на кінець вересня 2014 року мали довгострокові кредитні рейтинги позичальників (див. рис. 3.1).

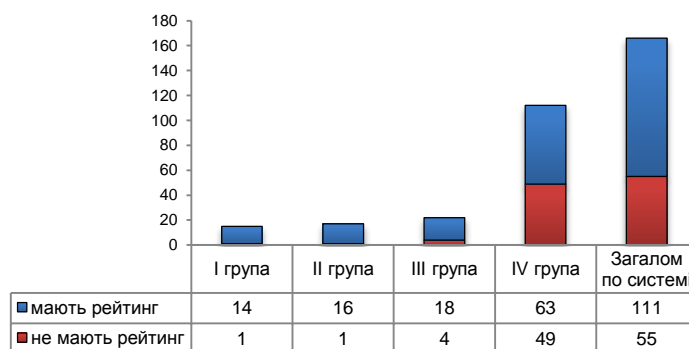

Рис. 3.1. Кількість банків, що мають кредитний рейтинг, за групами

Серед усіх кредитних рейтингів банків України 20 підтримуються на рівнях спекулятивної категорії, а 115 (85,2% від загальної кількості) кредитних рейтингів – на рівнях інвестиційної категорії (див. рис. 3.2).

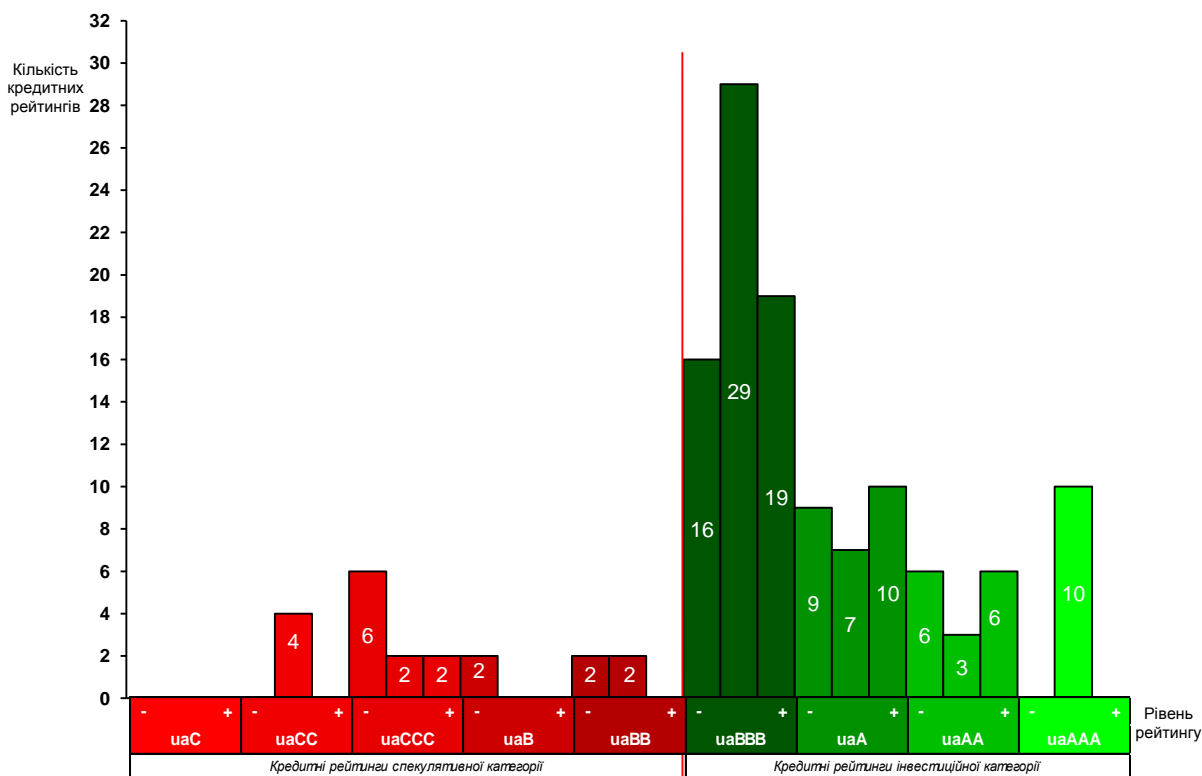

Рис. 3.2. Дивергенція кредитних рейтингів банків України станом на кінець вересня 2014 року

Більшість кредитних рейтингів банків України підтримується на рівні uaBBB-, uaBBB та uaBBB+ (16, 29 та 19 кредитних рейтингів відповідно). 6 банків мають кредитний рейтинг спекулятивної категорії uaCCC– (банки I та II групи з рейтингами від Moody's).

За розподілом кредитних рейтингів чітко простежується закономірність, яка, на думку НРА «Рюрік» полягає в тому, що в Україні банки зацікавлені в отриманні кредитних рейтингів лише на рівнях інвестиційної категорії. Слід зазначити, що деякі банківські установи відмовляються від

рейтингових послуг у зв'язку з розумінням низького рівня власної надійності, в той час як банки I–II групи, рейтинги яких було знижено міжнародними агентствами, переорієнтовуються на роботу з національними агентствами.

Станом на XX.12.2014 р. НРА «Рюрік» підтримувало 12 довгострокових кредитних рейтингів банків, 1 з яких належить до III групи, 13 – до IV групи. Серед цих рейтингів один підтримується на рівні uaBBB+ (ПАТ «АВАНТ-БАНК»), 9 – на рівні uaBBB, 2 – на рівні uaCC (рис. 3.3).

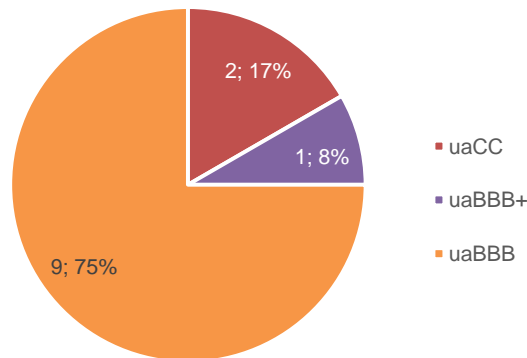

Рис. 3.3. Структура кредитних рейтингів банків у портфелі НРА «Рюрік»

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» на регулярній основі відслідковує та аналізує поточний стан та тенденції розвитку вітчизняної банківської системи та ринку рейтингових послуг, що знаходить своє відображення у відповідних щоквартальних оглядах.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі даних національних рейтингових агентств: ПА «Експерт-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.expert-rating.com>), ПА «IBI-Rating» (режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>), ПА «Кредит-Рейтинг», ПА «UCRA» (режим доступу: <http://ucra.com.ua/>) (режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>); міжнародних рейтингових агентств: «Fitch Ratings» (режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>), «Moody's» (режим доступу: <http://www.moody.com/>), «Standard & Poor's» (режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>), даних НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), а також власних баз даних.

Відповідальний за випуск:

Директор з розвитку, к.е.н., Долінський Леонід Борисович, тел. (044) 383-04-76

Відповідальний аналітик:

Старший фінансовий аналітик, Ткаченко Микола Анатолійович, тел. (044) 484-00-53 (вн. 109).

ДОДАТКИ

Додаток 1. Методика визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ ІНТЕГРАЛЬНОГО ДОВГОСТРОКОВОГО КРЕДИТНОГО РЕЙТИНГУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Київ – 2013

Вступ

Події 2008-2009 років показали, що фінансовий стан окремо взятого банку залежить від загального фінансового стану банківської системи України. Всі банківські установи є досить взаємопов'язаними, тому індивідуальний рівень кредитоспроможності банку насправді не повністю відображає ступінь його надійності. Для визначення фінансової стійкості окремого банку досить важливим є розуміння загального (інтегрального) рівня кредитоспроможності банківської системи. Оскільки універсальним інструментом, який визначає ймовірність невиконання боргових зобов'язань певною установою, виступає кредитний рейтинг, то для досягнення поставленої мети доцільно визначити інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України.

Даним документом визначається методика визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України (далі – Методика). Методика базується на ряді гіпотез та спрощень, які дозволяють за незначного рівня похибки оцінити загальний рівень кредитоспроможності українських банків. Методика пройшла наукову апробацію, і її основні положення було викладено в №6 (196) науково-практичного журналу «Вісник Національного банку України» [1].

1. Інформаційна база

При визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України використовуються наступні джерела:

- оновлювана на щоквартальній основі публічна інформація про визначені *уповноваженими* Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) *національними та визнаними* НКЦПФР *міжнародними рейтинговими агентствами* рейтингові оцінки українських банків за Національною рейтинговою шкалою [2-10];
- офіційні статистичні дані Національного банку України (НБУ) щодо фінансової звітності українських банків [11];
- Рішення НБУ від 13.12.2012 р. №974 «Про розподіл банків на групи» [12];
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2007 р. №665 «Про затвердження Національної рейтингової шкали» [13];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2312 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Fitch Ratings* рівням за Національною рейтинговою шкалою» [14];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2313 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Moody's Investors Service* рівням за Національною рейтинговою шкалою» [15];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2314 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Standard & Poor's* рівням за Національною рейтинговою шкалою» [16].

2. Система гіпотез та спрощень

Беручи до уваги, що банківська система України є сукупністю окремо взятих банківських установ, які відрізняються за розмірами активів, можна зробити припущення, що інтегральний рівень довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України є середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків. Таким чином, ступінь впливу кредитного рейтингу окремого банку на інтегральний показник визначається часткою активів банку в активах банківської системи.

Слід зазначити, що методики різних рейтингових агентств щодо визначення рейтингової оцінки можуть характеризуватись більшим або меншим ступенем лояльності до об'єкту рейтингування. Для спрощення розрахунків вважатимемо, що оцінки всіх рейтингових агентств є абсолютно об'єктивними та мають однакову вагу. При цьому Методика передбачає, що, якщо банківська установа має декілька довгострокових кредитних рейтингів позичальника від різних агентств, враховується довгостроковий кредитний рейтинг позичальника нижчого рівня. Крім того, якщо банк не має довгострокового кредитного рейтингу позичальника, за наявності враховується його довгостроковий кредитний рейтинг боргового інструмента.

Оскільки на основі публічних даних неможливо достовірно оцінити рівень рейтингової оцінки банків, то, у разі відсутності в публічному доступі інформації щодо довгострокових кредитних рейтингів позичальника та/або боргового інструменту певних банків, їх частка в активах банківської системи при розрахунку інтегрального довгострокового кредитного рейтингу не враховується і використовується тільки для визначення діапазону зміни інтегрального показника. Активи банків, за зобов'язаннями яких протягом аналізованого періоду відбувся дефолт, при визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України також не враховуються.

3. Результати розрахунків

Для визначення інтегрального рівня кредитоспроможності банківської системи України обчислюються наступні показники:

- інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України;
- діапазон можливих змін довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України;
- модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України;
- інтегральні довгострокові кредитні рейтинги I, II, III та IV груп банків відповідно до класифікації НБУ;
- діапазони можливих змін довгострокових кредитних рейтингів I, II, III та IV груп банків відповідно до класифікації НБУ.

4. Методика розрахунку

При визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України використовуються рейтингові оцінки виключно за Національною рейтинговою шкалою. Переведення рейтингових оцінок за шкалами визнаних міжнародних рейтингових агентств в Національну рейтингову шкалу відбувається згідно з відповідними рішеннями ДКЦПФР [14-16] (див. Додаток 2).

Також слід зазначити, що, оскільки рівні кредитного рейтингу, відповідно до Національної рейтингової шкали, позначаються літерами, для здійснення математичних розрахунків доцільно перевести рівні рейтингу за Національною рейтинговою шкалою в числову шкалу. З цією метою кожному рівню кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою, включаючи проміжні рівні рейтингу відносно основних рівнів, призначається певна кількість балів: найвище значення («27») присвоюється найвищому кредитному рейтингу рівня uaAAA+, найнижче («0») – кредитному рейтингу рівня uaD. Співвідношення між рівнями довгострокового кредитного рейтингу та балами наведено в Додатку 3.

4.1. Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України розраховується як сума рівнів довгострокових кредитних рейтингів окремих банків, зважених на частки їх активів в загальному обсязі активів системи. Формула середньої арифметичної зваженої для розрахунку інтегрального довгострокового кредитного рейтингу буде наступною:

$$\bar{x} = \sum_{i=1}^n x_i \cdot w_i, \quad (1)$$

де \bar{x} – інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи, виражений у балах;

n – кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у системі;

x_i – рівень довгострокового кредитного рейтингу i -го банку, виражений у балах, $i = \overline{1, n}$;

w_i – частка активів i -го банку, який має довгостроковий кредитний рейтинг, в активах системи, $i = \overline{1, n}$.

Нехай A – загальний обсяг активів банківської системи, a_i – обсяг активів i -го банку, який має довгостроковий кредитний рейтинг, b_i – обсяг активів i -го банку, який не має довгострокового кредитного рейтингу, тоді:

$$A = \sum_{i=1}^n a_i + \sum_{n+1}^k b_i,$$

де k – загальна кількість банків у системі.

Частки активів банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у загальному обсязі активів системи визначаються без урахування активів банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу:

$$w_i = \frac{a_i}{\sum_{i=1}^n a_i}. \quad (2)$$

Оскільки кінцевим результатом не обов'язково буде ціле число, розраховане бальне значення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу доцільно округлити до двох значень після коми. Визначення цілої частини рівня рейтингу в балах здійснюється за правилами математичного округлення.

Позначимо цілу частину отриманого значення як $[x]$, а дробову – $\{x\}$, і введемо наступні умови:

1) якщо дробова частина знаходиться в межах:

$$0 < \{x\} < 0,5,$$

то кредитний рейтинг визначається на рівні, який відповідає значенню балів $[x]$;

2) якщо дробова частина знаходиться в межах:

$$0,5 \leq \{x\} < 1,$$

то кредитний рейтинг визначається на рівні, який відповідає значенню балів $[x+1]$.

4.2. Діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

Після визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу для отримання більш точної оцінки доцільно розрахувати інтервал його зміни. Для цього слід розглянути два варіанти, за яких припускається, що усі банки в банківській системі мають довгостроковий кредитний рейтинг:

1) *Оптимістичний*. Для визначення верхньої межі інтервалу необхідно розрахувати інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг за умови, що всі банки, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, характеризуються найвищою кредитоспроможністю порівняно з іншими позичальниками, і, у разі проходження ними процедури рейтингування, їх кредитний рейтинг підтримувався б на рівні uaAAA+ за Національною рейтинговою шкалою (тобто приймається, що для всіх банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, $x_i = 27$).

2) *Песимістичний*. Для визначення нижньої межі інтервалу необхідно розрахувати інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг за умови, що всі банки, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, не користуються рейтинговими послугами у зв'язку з низьким рівнем власної надійності або у зв'язку з тим, що найближчим часом вони будуть припинені або реорганізовані. Таким чином, розрахунки здійснюються за припущення, що їх довгостроковий кредитний рейтинг відповідає рівню uaD за Національною рейтинговою шкалою (тобто приймається, що для всіх банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, $x_i = 0$).

При цьому слід зазначити, що у розглянутих випадках враховуються частки в загальному обсязі активів системи усіх банків, які її формують, тобто $\sum_{i=n+1}^k b_i = 0$, $\sum_{i=1}^k a_i = A$, а отже вираз (2) набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{A}.$$

4.3. Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг груп банків

Для I-IV груп банків за класифікацією НБУ [12] розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу здійснюється за формулою (1). При цьому для визначення часток банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, в обсязі активів групи банків, до якої вони належать, використовується вираз (2), який набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{\sum_{i=1}^m a_i},$$

де m – кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у відповідній групі банків.

4.4. Діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

При визначенні діапазону зміни інтегральних довгострокових кредитних рейтингів за групами банків, враховуються частки в загальному обсязі активів відповідної групи усіх банків, які її формують, тобто:

$$\sum_{i=m+1}^j b_i = 0, \quad \sum_{i=1}^j a_i = A_g,$$

де j – кількість банків у відповідній групі;

A_g – загальний обсяг активів відповідної групи банків.

Таким чином, вираз (2) для визначення діапазону зміни інтегральних довгострокових кредитних рейтингів за групами банків набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{A_g}.$$

4.5. Модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

Оскільки на момент публікації даного документа велика кількість українських банків (переважно банків IV групи) не має довгострокового кредитного рейтингу позичальника, дуже високою є ймовірність відхилення розрахованого інтегрального показника від отриманої оцінки в межах діапазону його зміни. Для визначення напрямку руху інтегрального довгострокового кредитного рейтингу ми використовуємо модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України, що визначається як найбільш часто повторюване значення у вибірці довгострокових кредитних рейтингів українських банків.

5. Аналіз результатів

НРА «Рюрік» має істотні підстави вважати, що вибірка для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи є репрезентативною, оскільки вплив банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів, на даний показник є несуттєвим, зважаючи на те, що сукупний обсяг активів банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника, на момент публікації даного документа складає менше 10%. При цьому

спостерігається незначне, проте стабільне збільшення частки активів банків, яким присвоєно кредитний рейтинг, що у подальшому сприятиме підвищенню точності визначеної оцінки інтегрального показника.

Загальні висновки щодо кредитоспроможності банківської системи України повинні враховувати:

- інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України в цілому та в межах груп банків без урахування частки банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника;
- діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України в цілому та в межах груп банків, який враховує частку банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника, за реалізації оптимістичного та песимістичного варіантів;
- модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України;
- закономірності та тенденції розвитку ринків банківських та рейтингових послуг.

Прикінцеві положення

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України не є абсолютною мірою кредитного ризику, а лише середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків, які формують дану систему.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України визначається за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери «иа» у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику країни та призначена для використання на внутрішньому фінансовому ринку України.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України може бути змінений, призупинений чи відкликаний у випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України НРА «Рюрік» використовує публічну інформацію та власні бази даних. НРА «Рюрік» особисто не проводить аудиту чи інших перевірок інформації і може, в разі потреби, покладатися на дані, що перебувають в публічному доступі. Рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.

В жодному разі визначений інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування банків, які формують банківську систему України, чи купівлі або продажу їх цінних паперів. НРА «Рюрік» не виступає гарантом та не несе відповідальність за жодними борговими зобов'язаннями об'єкта рейтингування.

Список використаних джерел

1. Побудова інтегрального кредитного рейтингу банківської системи України [Текст] / Л. Долінський, О. Ковальчук // Вісник Національного банку України : наук.-практ. журн. – 2012. – №6 (196). – с. 28-32.
2. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт НРА «Рюрік». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rurik.com.ua/>.
3. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Кредит-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>.
4. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «ІВІ-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>.
5. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Експерт-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://expert-rating.com/>.
6. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «UCRA». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ucra.com.ua/>.
7. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Стандарт-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.standard-rating.com/>.
8. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Moody's Investors Services». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.moody.com/>.
9. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Fitch Ratings». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>.
10. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Standard & Poor's Ratings Services». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>.
11. Офіційні статистичні дані фінансової звітності українських банків // Офіційний сайт Національного банку України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bank.gov.ua/>.
12. Рішення Національного банку України від 13.12.2012 р. №974 «Про розподіл банків на групи» // Офіційний сайт інформаційного агентства «ЛІГА: ЗАКОН». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua/>.
13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рейтингової шкали» від 26.04.2007 р. №665. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/665-2007-%D0%BF>.
14. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Fitch Ratings* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. №2312. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0028-08>.
15. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Moody's Investors Service* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. №2313. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0029-08>.
16. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Standard & Poor's* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. № 2314. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0030-08>.

Додаток 2. Шкала переведення рівнів кредитних рейтингів за шкалами визнаних міжнародних рейтингових агентств у Національну рейтингову шкалу

Рівень кредитного рейтингу за шкалою Moody's Investor's Services	Рівень кредитного рейтингу за шкалою Fitch Ratings	Рівень кредитного рейтингу за шкалою Standard&Poors Ratings Services	Рівень кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою
Aaa.ua	AAAukr	uaAAA	uaAAA
Aa.ua	AAukr	uaAA	uaAA
A.ua	Aukr	uaA	uaA
Baa.ua	BBBukr	uaBBB	uaBBB
Ba.ua	BBukr	uaBB	uaBB
B.ua	Bukr	uaB	uaB
Сaa.ua	CCCukr	uaCCC	uaCCC
Ca.ua	CCukr	uaCC	uaCC
C.ua	Cukr	uaC	uaC
-	DDDukr, Ddukr, Dukr	uaSD, uaD	uaD

Додаток 3. Переведення рівнів кредитних рейтингів за Національною рейтинговою шкалою в бали

	Рівень кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою	Бали, x_i	Пояснення до рівня рейтингу
Інвестиційні рівні	uaAAA+	27	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaAAA характеризуються найвищою кредитоспроможністю у порівнянні до інших українських позичальників або боргових інструментів
	uaAAA	26	
	uaAAA-	25	
	uaAA+	24	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaAA характеризуються дуже високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами
	uaAA	23	
	uaAA-	22	
	uaA+	21	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
	uaA	20	
	uaA-	19	
	Спекулятивні рівні	uaBBB+	18
uaBBB		17	
uaBBB-		16	
uaBB+		15	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaBB характеризується кредитоспроможністю, нижче за достатню порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
uaBB		14	
uaBB-		13	
uaB+		12	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaB характеризується низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Дуже висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
uaB		11	
uaB-		10	
uaCCC+		9	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaCCC характеризується дуже низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Потенційна вірогідність дефолту
uaCCC		8	
uaCCC-		7	
uaCC+		6	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaCC характеризується високою вірогідністю дефолту
uaCC	5		
uaCC-	4		
uaC+	3	Очікується дефолт за борговими зобов'язаннями позичальника	
uaC	2		
uaC-	1		
	uaD	0	Дефолт. Виплати відсотків і основної суми за борговими зобов'язаннями позичальника припинені без досягнення згоди кредиторів щодо реструктуризації заборгованості до настання строку платежу

* знаки «+» та «-» вказують на проміжні рівні рейтингу відносно основних рівнів

Додаток 4. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України³

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.10.2014 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ПРИВАТБАНК	201 900 469	uaA-	16,65%	19	3,16
УКРЕКСІМБАНК	131 527 353	uaAA-	10,85%	22	2,39
ОЩАДБАНК	113 681 582	uaCCC-	9,37%	7	0,66
ДЕЛЬТА БАНК	63 104 973	uaAA-	5,20%	22	1,14
ПРОМІНВЕСТБАНК	51 578 338	uaB-	4,25%	10	0,43
УКРСОЦБАНК	44 960 154	uaAAA	3,71%	26	0,96
РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	44 675 795	uaB-	3,68%	10	0,37
СБЕРБАНК РОСІЇ	43 379 430	uaBB-	3,58%	13	0,47
ПЕРШИЙ УКР. МІЖНАРОДНИЙ БАНК	37 945 867	uaCCC-	3,13%	7	0,22
АЛЬФА-БАНК	37 381 829	uaCCC+	3,08%	9	0,28
ВТБ БАНК	31 493 142	uaAA	2,60%	26	0,68
БАНК ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ	31 197 043	uaCCC-	2,57%	7	0,18
УКРСІМБАНК	23 985 789	uaAA	1,98%	26	0,51
УКРГАЗБАНК	22 970 212	uaA+	1,89%	21	0,40
ВІЕЙБІ БАНК	23 973 337	uaCCC-	1,98%	7	0,14
ОТП БАНК	21 901 751	uaBB-	1,81%	13	0,23
КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК	18 566 228	uaAAA	1,53%	26	0,40
"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	17 226 855	uaBBB+	1,42%	18	0,26
"ПІВДЕННИЙ"	13 859 805	uaCCC-	1,14%	7	0,08
ІМЕКСБАНК	11 208 215	uaBBB+	0,92%	18	0,17
ФІДОБАНК	10 902 508	uaA-	0,90%	22	0,20
ІНГ БАНК УКРАЇНА	10 149 502	uaAAA	0,84%	26	0,22
БАНК КИЇВСЬКА РУСЬ	8 891 690	uaBBB	0,73%	17	0,12
"ХРЕЩАТИК"	8 526 647	uaBBB-	0,70%	16	0,11
ЗЛАТОБАНК	7 892 583	uaBBB+	0,65%	18	0,12
БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	7 240 147	uaCCC-	0,60%	7	0,04
УКРІНБАНК	6 728 320	uaBBB+	0,55%	18	0,10
УНІВЕРСАЛ БАНК	6 415 316	uaAA	0,53%	23	0,12
ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	5 626 458	uaA	0,46%	20	0,09
БТА БАНК	3 125 077	uaA	0,26%	20	0,05
МЕГЕБАНК	6 134 166	uaA+	0,51%	21	0,11
ПЛАТИНУМ БАНК	5 776 220	uaA+	0,48%	21	0,10
КРЕДОБАНК	5 572 888	uaCCC+	0,46%	9	0,04
ДАМАНТБАНК	5 067 742	uaBBB	0,42%	17	0,07
ПРАВЕКС-БАНК	4 942 218	uaAA	0,41%	26	0,11
УКРБІЗНЕСБАНК	4 376 841	uaA-	0,36%	19	0,07
БАНК НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ	4 214 316	uaBBB+	0,35%	18	0,06
"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	3 839 209	uaA-	0,32%	19	0,06
УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	3 639 063	uaA+	0,30%	21	0,06
ФІНБАНК	3 182 260	uaBBB-	0,26%	16	0,04
"СОЮЗ"	3 042 866	uaBBB	0,25%	17	0,04
АВАНТ-БАНК	2 960 455	uaBBB+	0,24%	18	0,04
БАНК РУСЬКИЙ СТАНДАРТ	2 469 893	uaA-	0,20%	19	0,04
ЕКСПОБАНК	2 343 974	uaCCC	0,19%	8	0,02
ЄВРОГАЗБАНК	2 124 696	uaBB	0,18%	14	0,02
АКТИВ - БАНК	1 997 620	uaBB	0,16%	14	0,02
БАНК 3/4	1 572 833	uaBBB	0,13%	17	0,02
АКТАБАНК	1 291 422	uaCC	0,11%	5	0,01
БАНК ВОСТОК	4 096 536	uaA-	0,34%	19	0,06
ПРОКРЕДИТ БАНК	3 794 831	uaAAA	0,31%	26	0,08
БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	3 361 353	uaA-	0,28%	19	0,05
БМ БАНК	3 238 989	uaBBB+	0,27%	18	0,05
ФОРТУНА-БАНК	3 236 934	uaBBB	0,27%	17	0,05
ТАСКОМБАНК	3 157 634	uaA-	0,26%	19	0,05
ПРЕУС БАНК МКБ	3 109 859	uaA	0,26%	20	0,05
ІНДУСТРИАЛБАНК	2 757 610	uaBBB+	0,23%	18	0,04
ІДЕЯ БАНК	2 753 018	uaA	0,23%	20	0,05
БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ	2 578 242	uaBBB-	0,21%	16	0,03
МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	2 525 991	uaBBB+	0,21%	18	0,04
МАРФІН БАНК	2 385 161	uaA	0,20%	20	0,04
ВІЕС БАНК	2 357 666	uaA+	0,19%	21	0,04
"АРКАДА"	2 341 666	uaBBB	0,19%	17	0,03
БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	2 243 765	uaA+	0,19%	21	0,04
ЕКСПРЕС-БАНК	2 115 058	uaBBB+	0,17%	18	0,03
"КИЇВ"	2 088 920	uaBBB-	0,17%	16	0,03
МІСТО БАНК	2 046 023	uaBBB	0,17%	17	0,03
ЕНЕРГОБАНК	2 040 861	uaBBB+	0,17%	18	0,03
БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ	1 925 381	uaBBB-	0,16%	16	0,03
ЮНЕКС БАНК	1 707 923	uaBBB+	0,14%	18	0,03
"КАПІТАЛ"	1 703 483	uaBBB-	0,14%	16	0,02
ЄВРОБАНК	1 488 954	uaBBB-	0,12%	16	0,02
"ГЛОБУС"	1 452 658	uaA+	0,12%	21	0,03
РАДИКАЛ БАНК	1 391 022	uaBBB-	0,11%	16	0,02
БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	1 259 648	uaBBB	0,10%	17	0,02
"ПРЕМУМ"	1 234 784	uaBBB	0,10%	17	0,02
УКРГАЗПРОМБАНК	1 122 503	uaBBB+	0,09%	18	0,02
"Львів"	1 108 794	uaBBB	0,09%	17	0,02
ІНТЕГРАЛ - БАНК	1 103 640	uaBBB	0,09%	17	0,02
ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	1 095 851	uaBBB+	0,09%	18	0,02
"СТАНДАРТ"	982 082	uaBBB	0,08%	17	0,01
БАНК КОНТРАКТ	883 431	uaBBB+	0,07%	18	0,01
ЮНІОН СТАНДАРТ БАНК	872 949	uaBBB-	0,07%	16	0,01
ФІНРОСТБАНК	833 468	uaCCC	0,07%	8	0,01
АПЕКС-БАНК	808 357	uaBBB	0,07%	17	0,01
БАНК ЮНІСОН	779 920	uaBBB	0,06%	17	0,01
АГРОКОМБАНК	742 288	uaBBB	0,06%	17	0,01
БАНК ТРАСТ	668 935	uaBBB	0,06%	17	0,01
БАНК СОФІЙСЬКИЙ	664 831	uaBBB+	0,05%	18	0,01
БАНК СІЧ	637 587	uaBBB	0,05%	17	0,01
КЛАСИКБАНК	619 222	uaBBB	0,05%	17	0,01
БАНК АЛґЯНС	589 525	uaBBB-	0,05%	16	0,01
АКОРДБАНК	587 559	uaBBB+	0,05%	18	0,01
"АКСІОМА"	555 601	uaBBB-	0,05%	16	0,01
"ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	549 206	uaBBB	0,05%	17	0,01
БАНК АВАНГАРД	549 201	uaA	0,05%	20	0,01
"УКООПСІЛКА"	539 715	uaBBB	0,04%	17	0,01
ПРОФІН БАНК	536 141	uaBBB	0,04%	17	0,01
МОТОР-БАНК	530 498	uaBBB-	0,04%	16	0,01
ВЕРНУМ БАНК	492 945	uaBBB	0,04%	17	0,01
АРТЕМ-БАНК	471 850	uaBBB-	0,04%	16	0,01
РАДАБАНК	443 126	uaBBB	0,04%	17	0,01
УКРБЕДІНВЕСТБАНК	410 012	uaBBB	0,03%	17	0,01
АСВІО БАНК	389 134	uaBBB	0,03%	17	0,01
ГРІН БАНК	374 744	uaCC	0,03%	5	0,00
ІНТЕРКРЕДИТБАНК	334 507	uaCC	0,03%	5	0,00
МЕЛІОР БАНК	302 764	uaCC	0,02%	5	0,00
ФІНАНС БАНК	299 576	uaBBB-	0,02%	16	0,00
"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	253 346	uaBBB	0,02%	17	0,00
ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	247 422	uaBBB	0,02%	17	0,00
"ЦЕНТР"	167 339	uaBBB	0,01%	17	0,00
АЛЬПАРІ БАНК	139 810	uaBBB-	0,01%	16	0,00
СУМА	1 212 646 748		100,00%		16,51

³ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Додаток 5. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу I групи банків⁴

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.10.2014 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ПРИВАТБАНК	201 900 469	uaA-	22,95%	19	4,36
УКРЕКСІМБАНК	131 527 353	uaAA-	14,95%	22	3,29
ОЩАДБАНК	113 681 582	uaCCC-	12,92%	7	0,90
ДЕЛЬТА БАНК	63 104 973	uaAA-	7,17%	22	1,58
ПРОМІНВЕСТБАНК	51 578 338	uaB-	5,86%	10	0,59
УКРСОЦБАНК	44 960 154	uaAAA	5,11%	26	1,33
РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	44 675 795	uaB-	5,08%	10	0,51
СБЕРБАНК РОСІЇ	43 379 430	uaBB-	4,93%	13	0,64
ПЕРШИЙ УКР.МІЖНАРОДНИЙ БАНК	37 945 867	uaCCC-	4,31%	7	0,30
АЛЬФА-БАНК	37 381 829	uaCCC+	4,25%	9	0,38
ВТБ БАНК	31 493 142	uaAAA	3,58%	26	0,93
БАНК ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ	31 197 043	uaCCC-	3,55%	7	0,25
УКРСИББАНК	23 985 789	uaAAA	2,73%	26	0,71
УКРГАЗБАНК	22 970 212	uaA+	2,61%	21	0,55
СУМА	879 781 977		100%		16,32

Додаток 6. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу II групи банків⁵

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.10.2014 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ВІЕЙБІ БАНК	23 973 337	uaCCC-	13,16%	7	0,92
ОТП БАНК	21 901 751	uaBB-	12,02%	13	1,56
КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК	18 566 228	uaAAA	10,19%	26	2,65
"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	17 226 855	uaBBB+	9,45%	18	1,70
"ПІВДЕННИЙ"	13 859 805	uaCCC-	7,61%	7	0,53
ІМЕКСБАНК	11 208 215	uaBBB+	6,15%	18	1,11
ФІДОБАНК	10 902 508	uaAA-	5,98%	22	1,32
ІНГ БАНК УКРАЇНА	10 149 502	uaAAA	5,57%	26	1,45
БАНК КИЇВСЬКА РУСЬ	8 891 690	uaBBB	4,88%	17	0,83
"ХРЕЩАТИК"	8 526 647	uaBBB-	4,68%	16	0,75
ЗЛАТОБАНК	7 892 583	uaBBB+	4,33%	18	0,78
БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	7 240 147	uaCCC-	3,97%	7	0,28
УКРІНБАНК	6 728 320	uaBBB+	3,69%	18	0,66
УНІВЕРСАЛ БАНК	6 415 316	uaAA	3,52%	23	0,81
ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	5 626 458	uaA	3,09%	20	0,62
БТА БАНК	3 125 077	uaA	1,71%	20	0,34
СУМА	182 234 439		100,00%		16,31

Додаток 7. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу III групи банків⁶

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.10.2014 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
МЕГАБАНК	6 134 166	uaA+	9,50%	21	2,00
ПЛАТИНУМ БАНК	5 776 220	uaA+	8,95%	21	1,88
КРЕДОБАНК	5 572 888	uaCCC+	8,63%	9	0,78
ДІАМАНТБАНК	5 067 742	uaBBB	7,85%	17	1,33
ПРАВЕКС-БАНК	4 942 218	uaAAA	7,66%	26	1,99
УКРБІЗНЕСБАНК	4 376 841	uaA-	6,78%	19	1,29
БАНК НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ	4 214 316	uaBBB+	6,53%	18	1,18
"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	3 839 209	uaA-	5,95%	19	1,13
УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	3 639 063	uaA+	5,64%	21	1,18
ФІНБАНК	3 182 260	uaBBB-	4,93%	16	0,79
"СОЮЗ"	3 042 866	uaBBB	4,71%	17	0,80
АВАНТ-БАНК	2 960 455	uaBBB+	4,59%	18	0,83
БАНК РУСКИЙ СТАНДАРТ	2 469 893	uaA-	3,83%	19	0,73
ЕКСПОБАНК	2 343 974	uaCCC	3,63%	8	0,29
ЄВРОГАЗБАНК	2 124 696	uaBB	3,29%	14	0,46
АКТИВ - БАНК	1 997 620	uaBB	3,09%	14	0,43
БАНК 3/4	1 572 833	uaBBB	2,44%	17	0,41
АКТАБАНК	1 291 422	uaCC	2,00%	5	0,10
СУМА	64 548 682		100,00%		17,60

⁴ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

⁵ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

⁶ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Додаток 8. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу IV групи банків⁷

Назва Банку	Активи	Рівень рейтингу станом на 01.10.2014 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
БАНК ВОСТОК	4 096 536	uaA-	4,76%	19	0,90
ПРОКРЕДИТ БАНК	3 794 831	uaAAA	4,41%	26	1,15
БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	3 361 353	uaA-	3,90%	19	0,74
БМ БАНК	3 238 989	uaBBB+	3,76%	18	0,68
ФОРТУНА-БАНК	3 236 934	uaBBB	3,76%	17	0,64
ТАСКОМБАНК	3 157 634	uaA-	3,67%	19	0,70
ПІРЕУС БАНК МКБ	3 109 859	uaA	3,61%	20	0,72
ІНДУСТРІАЛБАНК	2 757 610	uaBBB+	3,20%	18	0,58
ІДЕЯ БАНК	2 753 018	uaA	3,20%	20	0,64
БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ	2 578 242	uaBBB-	3,00%	16	0,48
МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	2 525 991	uaBBB+	2,93%	18	0,53
МАРФІН БАНК	2 385 161	uaA	2,77%	20	0,55
ВІЕС БАНК	2 357 666	uaA+	2,74%	21	0,58
"АРКАДА"	2 341 666	uaBBB	2,72%	17	0,46
БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	2 243 765	uaA+	2,61%	21	0,55
ЕКСПРЕС-БАНК	2 115 058	uaBBB+	2,46%	18	0,44
"КІЇВ"	2 088 920	uaBBB-	2,43%	16	0,39
МІСТО БАНК	2 046 023	uaBBB	2,38%	17	0,40
ЕНЕРГОБАНК	2 040 861	uaBBB+	2,37%	18	0,43
БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ	1 925 381	uaBBB-	2,24%	16	0,36
ЮНЕКС БАНК	1 707 923	uaBBB+	1,98%	18	0,36
"КАПІТАЛ"	1 703 483	uaBBB-	1,98%	16	0,32
ЄВРОБАНК	1 488 954	uaBBB-	1,73%	16	0,28
"ГЛОБУС"	1 452 658	uaA+	1,69%	21	0,35
РАДИКАЛ БАНК	1 391 022	uaBBB-	1,62%	16	0,26
БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	1 259 648	uaBBB	1,46%	17	0,25
"ПРЕМІУМ"	1 234 784	uaBBB	1,43%	17	0,24
УКРГАЗПРОМБАНК	1 122 503	uaBBB+	1,30%	18	0,23
"ЛЬВІВ"	1 108 794	uaBBB	1,29%	17	0,22
ІНТЕГРАЛ - БАНК	1 103 640	uaBBB	1,28%	17	0,22
ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	1 095 851	uaBBB+	1,27%	18	0,23
"СТАНДАРТ"	982 082	uaBBB	1,14%	17	0,19
БАНК КОНТРАКТ	883 431	uaBBB+	1,03%	18	0,18
ЮНІОН СТАНДАРД БАНК	872 949	uaBBB-	1,01%	16	0,16
ФІНРОСТБАНК	833 468	uaCCS	0,97%	8	0,08
АПЕКС-БАНК	808 357	uaBBB	0,94%	17	0,16
БАНК ЮНІСОН	779 920	uaBBB	0,91%	17	0,15
АГРОКОМБАНК	742 288	uaBBB	0,86%	17	0,15
БАНК ТРАСТ	668 935	uaBBB	0,78%	17	0,13
БАНК СОФІЙСЬКИЙ	664 831	uaBBB+	0,77%	18	0,14
БАНК СІЧ	637 587	uaBBB	0,74%	17	0,13
КЛАСИКБАНК	619 222	uaBBB	0,72%	17	0,12
БАНК АЛЬЯНС	589 525	uaBBB-	0,68%	16	0,11
АКОРДБАНК	587 559	uaBBB+	0,68%	18	0,12
"АКСІОМА"	555 601	uaBBB-	0,65%	16	0,10
"ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	549 206	uaBBB	0,64%	17	0,11
БАНК АВАНГАРД	549 201	uaA	0,64%	20	0,13
"УКООПСПІЛКА"	539 715	uaBBB	0,63%	17	0,11
ПРОФІН БАНК	536 141	uaBBB	0,62%	17	0,11
МОТОР-БАНК	530 498	uaBBB-	0,62%	16	0,10
ВЕРНУМ БАНК	492 945	uaBBB	0,57%	17	0,10
АРТЕМ-БАНК	471 650	uaBBB-	0,55%	16	0,09
РАДАБАНК	443 126	uaBBB	0,51%	17	0,09
УКРБУДІНВЕСТБАНК	410 012	uaBBB	0,48%	17	0,08
АСВІО БАНК	389 134	uaBBB	0,45%	17	0,08
ГРІН БАНК	374 744	uaCC	0,44%	5	0,02
ІНТЕРКРЕДИТБАНК	334 507	uaCC	0,39%	5	0,02
МЕЛІОР БАНК	302 764	uaCC	0,35%	5	0,02
ФІНАНС БАНК	299 576	uaBBB-	0,35%	16	0,06
"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	253 346	uaBBB	0,29%	17	0,05
ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	247 422	uaBBB	0,29%	17	0,05
"ЦЕНТР"	167 339	uaBBB	0,19%	17	0,03
АЛЬПАРИ БАНК	139 810	uaBBB-	0,16%	16	0,03
СУМА	86 081 651		100,00%		18,05

⁷ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі даних національних рейтингових агентств: ПА «Експерт-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.expert-rating.com>), ПА «ІВІ-Rating» (режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>), ПА «Кредит-Рейтинг», ПА «UCRA» (режим доступу: <http://ucra.com.ua/>) (режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>); міжнародних рейтингових агентств: «Fitch Ratings» (режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>), «Moody's» (режим доступу: <http://www.moodys.com/>), «Standard & Poor's» (режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>), даних НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), а також власних баз даних.

За більш детальною інформацією з питань макроекономічних та галузевих оглядів звертайтеся до офіційного сайту НРА «Рюрік» (<http://rurik.com.ua>) або за телефоном (044) 383-04-76.

НРА «Рюрік» не несе відповідальності за точність інформації, отриманої з публічних джерел.

Даний огляд має виключно інформаційний характер, є суб'єктивним поглядом аналітичного департаменту НРА «Рюрік» та не є рекомендацією або порадою.

НРА «Рюрік» надає Вам право копіювати документи, надруковані або опубліковані на офіційному сайті тільки для некомерційного використання виключно за умови посилання на НРА «Рюрік» як джерело інформації.

Всі права захищені. Будь-яка публікація НРА «Рюрік» може містити неточності й помилки. НРА «Рюрік» може в будь-який момент без попереднього повідомлення вносити покращення та зміни в описану в цих публікаціях інформацію органів України або інших юридичних осіб.

НРА «Рюрік»
☎ 04053 Україна, м. Київ, вул. Артема, 52а
+38 (044) 383 0476, +38 (044) 484 0053
e-mail: info@rurik.com.ua
[www: rurik.com.ua](http://www.rurik.com.ua)